

Εγώ και η Κοινωνία - Φροντίζοντας τους ανθρώπους και τον κόσμο μας

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θέμα: Εγώ και η Κοινωνία: Σεβασμός προς τους ηλικιωμένους, καλοσύνη, συμφιλίωση και βοήθεια προς τους άλλους. Κοινωνικές αξίες - ευθύνη - φροντίδα - σεβασμός - συνεργασία.
2. Τάξη: Γ΄ Δημοτικού (8-9 ετών)
3. Ομάδα-στόχος: Μαθητές/μαθήτριες μουσουλμανικού υπόβαθρου που φοιτούν σε ελληνικό δημοτικό σχολείο, σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον τάξης.
4. Τύπος μαθήματος: Μάθημα για την απόκτηση βασικών κοινωνικών και ηθικών γνώσεων, την ανάπτυξη σεβασμού προς τους ηλικιωμένους και τους άλλους, τη διαμόρφωση θετικών στάσεων βοήθειας και φροντίδας για την κοινότητα και την εισαγωγή της ευθύνης ως κοινής ανθρωπίνης αξίας.
5. Διάρκεια: 45 λεπτά
6. Βασικοί όροι: σεβασμός, ηλικιωμένος, οικογένεια, βοήθεια, φροντίδα, καλοσύνη, κοινότητα, γείτονας, ξένος, ευθύνη, ειρήνη, συμφιλίωση.
7. Παιδαγωγικές μέθοδοι: καθοδηγούμενη συζήτηση, μάθηση μέσα από ιστορίες, οπτική μάθηση, συνεργατικές δραστηριότητες, παιχνίδι ρόλων, αναστοχασμός και διαπολιτισμικός διάλογος κατάλληλος για την ηλικία.
8. Διδακτικά μέσα: πίνακας ή διαδραστικός πίνακας, εικόνες οικογενειών, ηλικιωμένων και γειτόνων που βοηθούν ο ένας τον άλλο, απλές διαφάνειες, φύλλα εργασίας, πράσινες και κόκκινες κάρτες, σύντομα προσαρμοσμένα κείμενα.

Στόχοι

Γνωστικοί στόχοι

Οι μαθητές θα μάθουν:

- ✓ Να κατανοούν τι σημαίνει σεβασμός.
- ✓ Να αναγνωρίζουν ποιοι είναι οι ηλικιωμένοι και γιατί χρειάζονται φροντίδα.
- ✓ Να αναγνωρίζουν καταστάσεις στις οποίες οι άνθρωποι χρειάζονται βοήθεια.

✓ Να κατανοούν την έννοια της συμφιλίωσης, δηλαδή το να ξανακάνουμε ειρήνη.

Διαμορφωτικοί στόχοι

Οι μαθητές θα μάθουν:

- ✓ Να δείχνουν καλοσύνη και ενσυναίσθηση.
- ✓ Να σέβονται τους ηλικιωμένους και τους άλλους ανθρώπους.
- ✓ Να κατανοούν τη βοήθεια προς τους άλλους ως ευθύνη.
- ✓ Να αναπτύσσουν ειρηνικές στάσεις απέναντι στους ανθρώπους της κοινότητάς τους.

9. Διαθεματικές συνδέσεις: Αγωγή του Πολίτη, Ηθική / Αξιακή Εκπαίδευση, Κοινωνικές Σπουδές, Γλωσσική Ανάπτυξη, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.

10. Αναμενόμενα αποτελέσματα: Στο τέλος του μαθήματος οι μαθητές θα μπορούν να εξηγούν με απλά λόγια τι είναι ο σεβασμός, να δίνουν παραδείγματα βοήθειας προς ηλικιωμένους και γείτονες, να περιγράφουν πώς μπορούν τα παιδιά να βοηθούν τους άλλους, να εξηγούν γιατί η καλοσύνη και η συμφιλίωση είναι σημαντικές και να δείχνουν σεβασμό σε διαφορετικούς ανθρώπους.

Προετοιμασία εκπαιδευτικού

Ο/Η εκπαιδευτικός προετοιμάζει εικόνες με ηλικιωμένους, οικογένειες και γείτονες που βοηθούν ο ένας τον άλλο, σύντομα ενημερωτικά κείμενα, απλό φύλλο εργασίας και παραδείγματα από την καθημερινή ζωή στην Ελλάδα, όπως οικογένεια, γειτονιά και σχολείο.

Δομή μαθήματος

Α. Εισαγωγή - οπτικό ερέθισμα και συζήτηση (6 λεπτά)

Ο/Η εκπαιδευτικός δείχνει εικόνες με ένα παιδί που βοηθά έναν ηλικιωμένο και με γείτονες που βοηθούν ο ένας τον άλλο.

Ερωτήσεις καθοδήγησης:

- Ποιον βλέπετε στην εικόνα;

- Τι κάνουν;
- Πώς νομίζετε ότι νιώθει ο ηλικιωμένος άνθρωπος;

Μετάβαση: «Σήμερα θα μάθουμε πώς μπορούμε να είμαστε ευγενικά, σεβαστικά και βοηθητικά μέλη της κοινωνίας μας.»

Βασικές έννοιες - θεωρία

Οι άνθρωποι ζουν μαζί σε οικογένειες και κοινότητες. Σε κάθε κοινότητα υπάρχουν παιδιά, ενήλικες και ηλικιωμένοι. Οι ηλικιωμένοι είναι μεγαλύτεροι άνθρωποι, όπως οι παππούδες και οι γιαγιάδες. Έχουν εμπειρία και γνώση, αλλά μπορεί να χρειάζονται βοήθεια στην καθημερινή τους ζωή.

Ο σεβασμός σημαίνει να ακούμε, να μιλάμε ευγενικά και να νοιαζόμαστε για τους άλλους. Όταν τα παιδιά βοηθούν τους ηλικιωμένους, δείχνουν σεβασμό και καλοσύνη. Η βοήθεια μπορεί να είναι απλή: να κουβαλήσουν μια τσάντα, να ακούσουν μια ιστορία ή να δείξουν υπομονή.

Μερικές φορές οι άνθρωποι διαφωνούν. Συμφιλίωση σημαίνει να λέμε συγγνώμη, να συγχωρούμε και να ξανακάνουμε ειρήνη. Όταν ζούμε ειρηνικά, όλοι νιώθουν ασφάλεια και χαρά.

Η βοήθεια προς γείτονες και άγνωστους ανθρώπους είναι σημαντική αξία της κοινωνίας. Όταν οι άνθρωποι βοηθούν ο ένας τον άλλο, οι κοινότητες γίνονται πιο δυνατές και πιο φιλικές. Τα παιδιά μπορούν να βοηθούν με καλοσύνη, μοίρασμα και προσφορά βοήθειας όταν κάποιος τη χρειάζεται.

Ο σεβασμός, η καλοσύνη και η βοήθεια είναι αξίες που μοιράζονται οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο και βοηθούν τις κοινωνίες να ζουν ειρηνικά.

Πρακτικές δραστηριότητες και χρόνος

1. Καθοδηγούμενη συζήτηση - «Πώς μπορώ να βοηθήσω;» (7 λεπτά)

Ερωτήσεις: Πώς μπορούν τα παιδιά να βοηθούν τους παππούδες και τις γιαγιάδες; Πώς μπορούν να βοηθούν τους γείτονες; Πώς νιώθεις όταν κάποιος σε βοηθά;

2. Παιχνίδι - «Ευγενικό ή αγενές;» (7 λεπτά)

Οι μαθητές σηκώνουν πράσινη κάρτα για ευγενική και σεβαστική πράξη και κόκκινη κάρτα για αγενή ή μη σεβαστική πράξη. Παραδείγματα: βοηθώ έναν ηλικιωμένο να περάσει τον δρόμο, αγνωώ κάποιον που χρειάζεται βοήθεια, μοιράζομαι παιχνίδια, γελάω με κάποιον.

3. Φύλλο εργασίας - «Οι καλές μου πράξεις» (8 λεπτά)

Οι μαθητές κυκλώνουν καλές πράξεις, ζωγραφίζουν έναν τρόπο με τον οποίο βοηθούν τους άλλους και συμπληρώνουν τη φράση: «Βοηδώ την κοινότητά μου όταν...»

4. Κύκλος αναστοχασμού (5 λεπτά)

Φράσεις εκκίνησης: «Σεβασμός σημαίνει...», «Μπορώ να βοηθήσω τους άλλους με...». Ο/Η εκπαιδευτικός καταλήγει: «Η βοήθεια προς τους άλλους κάνει την κοινωνία καλύτερη για όλους.»

Παραλλαγές και επεκτάσεις

- Παιχνίδι ρόλων: βοήθεια σε ηλικιωμένο γείτονα.
- Αφίσα τάξης: «Είμαστε μια ευγενική κοινότητα».
- Αφήγηση: τα παιδιά μοιράζονται μια στιγμή που βοήθησαν κάποιον.

Ενημερωτικά κείμενα

Κείμενο Α - Κοινωνική εκπαίδευση παιδιών: «Σεβασμός σημαίνει να νοιαζόμαστε για τους άλλους και να τους φερόμαστε με καλοσύνη. Η βοήθεια προς τους ηλικιωμένους δείχνει αγάπη και ευθύνη.» Πηγή: UNICEF - Life Skills Education for Children.

Κείμενο Β - Κοινότητα και αξίες: «Όταν οι άνθρωποι βοηθούν ο ένας τον άλλο, οι κοινότητες γίνονται πιο ασφαλείς και πιο χαρούμενες.» Πηγή: UNESCO - Global Citizenship Education.

Κείμενο Γ - Οπτική των δικαιωμάτων του παιδιού: «Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να ζει σε μια ασφαλή και φροντιστική κοινότητα.» Πηγή: UNICEF - Convention on the Rights of the Child.

Σημειώσεις για τον/την εκπαιδευτικό

Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και παραδείγματα από την καθημερινή ζωή. Εστιάστε στη δετική συμπεριφορά και όχι στην τιμωρία. Αποφύγετε τη δρυσκευτική διδασκαλία και παρουσιάστε τις αξίες συμπεριληπτικά. Ενθαρρύνετε την ενσυναίσθηση και τη συμμετοχή.

Τελικός αναστοχασμός εκπαιδευτικού

Μετά το μάθημα, αναστοχαστείτε τη συμμετοχή των μαθητών, την κατανόηση του σεβασμού και της βοήθειας, την ικανότητά τους να εκφράζουν καλοσύνη και ενσυναίσθηση και τον σεβασμό προς τους άλλους σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Πηγές πληροφόρησης

Παιδικά βιβλία: Pat Thomas, Respect: I Can Show Respect for Myself and Others. Cheri J. Meiners, Respect and Take Care of Things. Todd Parr, The Peace Book. Jacqueline Woodson, Each Kindness. Derrick Barnes, I Am Every Good Thing.

Εκπαιδευτικές πηγές: UNESCO - Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives. UNICEF - Life Skills Education for Children and Adolescents. OECD - Social and Emotional Skills for Children. Council of Europe - Competences for Democratic Culture. UNESCO - Intercultural Education Guidelines. UNICEF - Child-Friendly Communities Initiative.